

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

๑ อ่านหนังสือเรียนแล้วตอบคำถาม

หนังสือเรียน ภาษาพาที เรื่อง ภาษาจรรโลงใจ

- ๑) นักเรียนเคยเห็นเมฆเป็นรูปร่างอะไรบ้าง รูปเหล่านั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

- ๒) บอกลักษณะคำประพันธ์ทั้ง ๒ บทนี้ บทไหนเป็นกาพย์ยานีหรือกลอนสุภาพ

๑) ยามเช้าช่างสดชื่น   ผีงเริ่งรินดูตน้ำหวาน
มาลีคลี่กลีบบาน   กลิ่นหอมหวานอวลตามลม

ร้อยกรองบทนี้คือ _____

๒) ละอองฝนโปรยปรายจากฟากฟ้า   สุริยาทอแสงเกิดเป็นสี
สายรุ้งสวยทาบนภาในทันที   ธรรมชาติโลกนี้ช่างงดงาม

ร้อยกรองบทนี้คือ _____

- ๓) เลือกบทร้อยกรองที่นักเรียนชอบจากข้อ ๒ มาหนึ่งบท บอกเหตุผลที่ชอบและบอกความหมายของร้อยกรองบทนั้น

- ๔ จากประโยคต่อไปนี้ ให้นักเรียนเขียนใหม่เป็นภาษาที่ไพเราะ อ่านแล้วจรรโลงใจ “อ้าว! เด็กที่ไหนนะเข้ามาวิ่งเล่นในสนาม ต้นไม้ต้นไล่พังหมด ออกไปให้พ้นนะ”

---

๒ บอกความหมาย อธิบายและฝึกใช้คำ

- ๑ ขีดเส้นใต้คำที่สะกดผิด แล้วเขียนใหม่ให้ถูกต้อง

- ๑) ลั้งเกต   ทนง   _____
- ๒) โอโอกาส   อาสัญ   _____
- ๓) เซาน์   ร้างรา   _____
- ๔) ปฎิภาาน   ก้องกังวาน   _____
- ๕) บิณฑบาตร   ปริศนาคำทาย   _____

- ๒ เติมคำให้ตรงกับความหมาย

- _____ หมายถึง   ปริศนาคำทาย (ซึ่งเป็นภาษาจีน)
- _____ หมายถึง   ชื่อกลอนชนิดหนึ่ง นิยมแต่งเล่าเรื่อง
ที่ค่อนข้างยาว ใช้ซ้ำ
- _____ หมายถึง   บำรุงรักษาและเชิดชูไว้ไม่ให้เสื่อม
- _____ หมายถึง   กลอน ๘
- _____ หมายถึง   คำประพันธ์ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น
ให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่ง
ฉันทลักษณ์

๓) แต่งปริศนาคำทาย ให้มีคำตอบตรงกับคำเฉลย

๑) อะไรเอ่ย _____

เฉลย เรือ

๒) อะไรเอ่ย _____

เฉลย เมฆ

๓) อะไรเอ่ย _____

เฉลย ยักษ์

๔) อะไรเอ่ย _____

เฉลย จระเข้

๕) อะไรเอ่ย _____

เฉลย แม่น้ำ

๓) ฝึกการใช้ภาษา

๑) ตอบปริศนาคำทาย โดยเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ถาม : แหวนกับแหวนพบกันที่หน้าอากาศ

เกิดประหลาดเป็นสัตว์ขัดหน้าหนา

กินหญ้าฟางว่องไวเรื่องไถนา

อยากรู้ว่าเขาคือใครตอบได้เลย

ตอบ : แหวนกับแหวนพบกันที่หน้าอากาศ

แปลกประหลาดอย่างไรไม่สับสน

สิ่งเกิดใหม่กลายเป็น _____ ตัวชอบกล

อีกช่วยคนทำนามาเห็นนาน

ถาม : อะไรเอ่ยสี่ตีนกายเดินย้ายยักษ์
หลังไม้หักมุงกระเบื้องเชิงซำหลาย
คลานตัวมเตี้ยมเรื่อยมาน่าสบาย
ใครใคร่ทวยเอ่ยมาอย่าชำนาน

ตอบ : อันสี่ตีนเดินมาหลังคากะเบื้อง
คลานยักษ์เอียงเชิงซำน่าสงสาร
จงรู้ไว้คำทวยนี้มีมานาน
ตัวที่คลานงุ่มง่ามเรียก _____ เอย

ถาม : อะไรเอ่ยชื่อคล้ายคนตายแล้ว
ปีกบินแนวเรื่อยไปไม่กังขา
หากินกับดอกไม้ในวนา
ดื่มน้ำหวานบานอุราประสาตน

ตอบ : ชื่อเป็นผีหากินกับดอกไม้
ฉันจำได้เคยเห็นอยู่หลายหน
อย่าประวิงสงสัยให้กังวล
ทั่วทุกคนเรียก _____ งามเหลือเกิน

ถาม : มีสี่ตีนยังเดินเป๋โซเซซัด
แปลกชะมัดหลังคาค้างสังกะสี
ตัวอะไรแปลกแท้แลดูดี
ก็ร้อยปีก็เดินเซเฉไปมา

ตอบ : มีสี่ตีนเดินมาหลังคาสังกะสี
ฟังให้ดีชวนคิดปริศนา
สัตว์นี้หรือคือ _____ อยู่ท้องนา
มีมากขาแต่เดินได้ไม่ตรงทาง

๒) ตอบปริศนาคำทาย จากบทร้อยกรอง ลงในช่องว่างตามตัวอย่าง
ตัวอย่าง เย็นเย็นพัดเรื่อยเฉื่อยฉิว (ลม) ร่มเงา

เอกปลิวคลุกคลิกพลิกคว่ำ (ลม) ฟ้าเขียว

โทซัดเมามัวหัวดำ (ลม) รบถลอกค้ำค้ำค้ำ

อย่าช้าเห็นชอบตอบมา _____ (๑) บขค

ตอบ (๑) ลม (๒) ล่ม (๓) ลัม

๑) ไหญ่โตโอฬารหาง่าย หงุดหงิดใจระดม

เอกใส่ขำดีมีหัว มดขี้ปากอมเบบเบบ

โทขยับผลุบไปหายตัว กัดกลืนด้วยปากเบบ

อย่ากลัวรีบตอบชอบใจ _____ (๑) บขค

ตอบ (๑) _____ (๒) _____ (๓) _____

๒) มีคมรูปโค้งโค้ง

เอกอยู่โยงบนเตาไฟ ฟ้าฟุ้งลมพัดมดตี

โทบดละเอียดไซร์ ไร้นกหวีด คุ้ยคุ้ย คุ้ยคุ้ย คุ้ยคุ้ย

แข่งไหวพริบรีบตอบพลัน ฟ้าฟุ้งลมพัดมดตี

ตอบ (๑) _____ (๒) _____ (๓) _____

๓) หยุตงานทำฉันท

เอกเพราะไม่ได้ทันการ

โทเหน้อยเฉื่อยเซื่องงาน

สามคำนั้นคืออะไร

ตอบ (๑) _____ (๒) _____ (๓) _____

๔) รุมดูไร่ระเบียบ
 เอกเข้าเทียบตั้งใจหมาย
 โทช่วยกันยุ่งร้าย
 เชิญคิดคำตอบขอขอบคุณ

ตอบ (๑) _____ (๒) _____ (๓) _____

๕) อากาบบนผิวหนัง
 เอกลงตั้งแบ่งส่วนตอน
 โทบีบเอาน้ำก่อน
 รีบทายทำควำรางวัล

ตอบ (๑) _____ (๒) _____ (๓) _____

๓) เขียนคำที่ตรงกับความหมายในปริศนาแต่ละข้อ

๑) * ชื่อนกชนิดหนึ่งตัวดำ

--	--

* แบะออก ถ่างออก คลี่

--	--	--

* ส่วนแข็งที่ประกอบเป็นโครงร่าง
 ของปลาที่เป็นชิ้นเล็กๆ

๒) * ไม้หรือเหล็กทึงอๆ สำหรับเกี่ยว

--	--

* ส่วนที่อยู่ระหว่างปล้องของไม้ไผ่หรืออ้อย

* เครื่องจักสานสำหรับใส่ปลา

๓) * มาตรการวัดเท่ากับ ๔ ศอก

--	--

* ขอให้ช่วยทำแทน

--	--	--

* พี่ชชนิดหนึ่งใช้ทำยา

๔) ตอบปริศนาคำทายเป็นร้อยกรอง ๑-๒-๓ หรือ ๔ วรรค ตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียน

ถาม: นกอะไรไม่มีขาช่างน่าขัน ปีกของมันก็ไม่มีดีใจ
อยู่เฉยเหมือนตายไม่หายใจ มันร้องได้เมื่อเป่าลมสมใจเอ๋ย

ตอบ: _____

ถาม: ขอถามหน้อยรู้ไหมไก่อตามหลัง คอยระวังเดินหน้าหมาวิ่งหนี
เดินใกล้กันมองดูรู้ทันที ของสิ่งนี้คนแก่ชอบตอบมาเอ๋ย

ตอบ: _____

ถาม: อะไรเอ่ยปากแหลมแถมคอสั้น เห็นบกระเป่าทุกวันทำนรู้ใหม่
มีประโยชน์รอบตัวใช้ทั่วไป มีน้ำไหลซึมชนิดชนิดคิดให้ดี

ตอบ: _____

๕) แต่งกาพย์ยานี โดยเติมคำหรือข้อความที่เหมาะสมลงในช่องว่าง

๑) วัลย์เด็กเล็กแรกรู้ _____ เราต่างวุ่นกับการ _____
ขยันหมั่นอ่าน _____ เพียรฝึกฝนเป็นคนดี
ยามว่างต่างวิ่งเล่น _____ ร้องรำ _____ สามัคคี
ใจรัก _____ มีความรู้คู่ _____

๒) หนังสือคือ _____ ใช้เอ๋ยอ้างบังเกิดผล
ฉลาดปราดเปรื่อง _____ หรืออัป _____ ภูมิปัญญา
หนังสือเป็น _____ อำนวยแก่ทุก _____
พากเพียรเรียนวิชา _____ เชิญค้นคว้าตำราเรียน

๓) เศรษฐีชื่อเฉลา _____ ถือ _____ มากทรัพย์สิน
เก็บค่าเช่าเป็น _____ แต่ไม่หมิ่นคนยากจน
มองเห็นป่าฉลุย _____ หนึ่งชาย _____ ช้างถนน
เหมาะซื้อไปช่วยคน _____ ใน _____ ทูรกันดาร

๔) ทำดีมากมวลมิตร _____ ที่ช่วย _____ ช่วยส่งเสริม
ทำชั่วคนชั่ว _____ ไม่มีใครจะปราณี
ทำดีทำไม่ยาก _____ ไม่ _____ ต้องหลีกสี่
แม้ตายวาย _____ ทั้งปฐพียังไม่ลืม

- ๖ ลองเพิ่มคำจากกลอนสี่ต่อไปนี้เป็นกาพย์ยานี ๑๑
ตัวอย่าง

กลอนสี่

บ้านใกล้เรือนเคียง   มองเมียงไปมา
ทุกวันพบหน้า   นำพารัษฏมรณีย์

กาพย์ยานี ๑๑

อยู่บ้านใกล้เรือนเคียง   เรามองเมียงกันไปมา
ทุกวันต่างพบหน้า   ร่วมนำพาความรัษฏมรณีย์

กลอนสี่

เห็นไหมไม่ยาก   ถ้าหากจะเขียน
มีความพากเพียร   ดุจเทียนส่องทาง

กาพย์ยานี ๑๑

_____

_____

- ๗ แต่งกาพย์ยานี ๑๑ มา ๑ บท บรรยายลักษณะของเพื่อนๆ ใน
ห้องเรียน หรือเรื่องที่นักเรียนสนใจ

_____

_____

๕ คัดบทร้อยกรองด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และฝึกอ่าน

ภาษาจรรโลงใจ
เพลินใจไร้ความทุกข์
อ่านแล้วได้ความรู้
เพลินพจน์รจนา

อ่านครั้งใดมีความสุข
แสนสนุกทุกเวลา
เหมือนไปสู่แดนทรรษา
เพราะภาษาจรรโลงใจ
